

Argument mot Guds eksistens:

Påstand 1:

Naturvitenskapen har vist at Gud er overflødig.

Drøfting av

Påstand 1:

Mennesker har til alle tider undret seg over

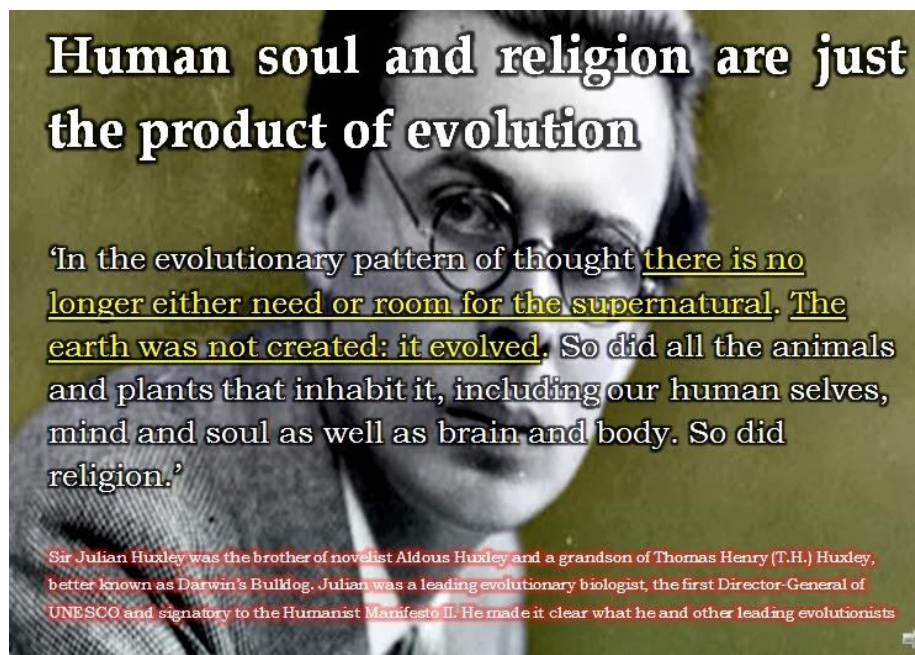
universet: Hvorfor

finnes vi i denne verden? Det var et spørsmål filosofen Leibniz drøftet¹ på formen: "Hvorfor er det noe snarere enn ingenting?" Det er faktisk ingen selvfølge at noe eksisterer i det hele tatt! Til en viss grad må vi stole på vår mentale tenkeevne, f.eks. at universet ikke er en illusjon. Det at universet kan forstås rasjonelt, forutsetter sanser og forståelse som kan erkjenne dette. Universet er ikke selvforklarende, og dets opprinnelse fordrer en følgeslutning til et underliggende opphav.²

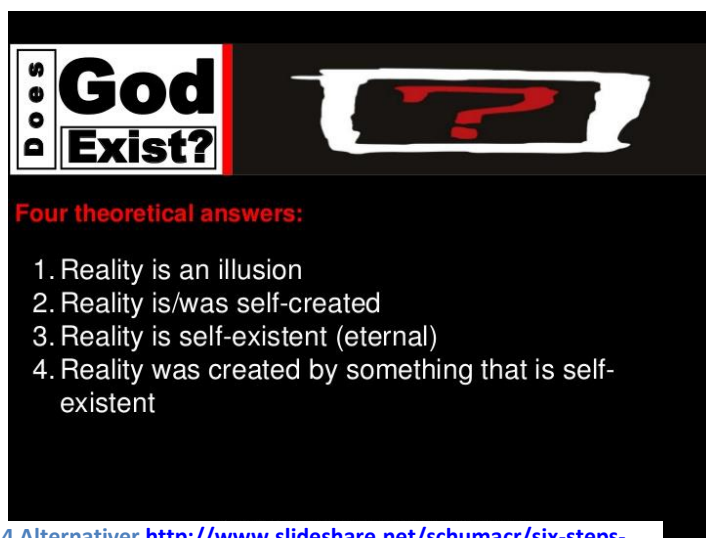
Hvorfor finnes noe i det hele tatt?

Det er et felles trekk i flere vitenskaper, naturvitenskap, religionsfilosofi m.fl. å se etter **ett** opphav, som det dypeste opphav som finnes. Innen fysikken er det, ut fra et innen-verdslig paradigme, noe fysisk. Det spekuleres i en form for strenger, membraner eller felt, som alt annet er bygd opp av³. I

religionsfilosofien er man åpen for en personlig virkelighet. Uansett er det vanlig å anse at

Bilde 1 Et atomfattende syn <http://godcreationandthecosmos.blogspot.no/p/quotes.html>

Bilde 2 4 Alternativer <http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

¹ Fra: <http://spot.colorado.edu/~heathwoo/Phil100/leibniz.html> basert på GW Leibniz, "The Principles of Nature and Grace, Based on Reason" (1714).

² Fra (3) Guds bøddel, John C. Lennox; Forlaget Origo, (2012), s.74-75

³ <http://simple.wikipedia.org/wiki/M-theory>

den dypeste årsak må være altomfattende, ellers ville den ikke forklart hele virkeligheten. Av opprinnelse må opphavet/årsaken komme forut for sin virkning i tid. I den grad verden pr. i dag er avhengig av dette opphavet for å eksistere, kan en snakke om en fortsatt skapelse⁴.

Om en bare vil godkjenne årsaker som er av naturvitenskapelig karakter, har dette navn av Scientisme: «Scientistene sier rett ut, eller mellom linjene, at all virkelig, rasjonell og objektiv kunnskap er naturvitenskapelig»⁵. Men om en prøver å begrunne et slikt syn, må en støtte seg

på aksiomer og forutsetninger som ikke er av naturvitenskapelig karakter. Et aksiom er et prinsipp som betraktes som sant, men ikke er utledet eller bevist. Aksiomer og forutsetninger for naturvitenskapen, er valg som gjøres i tro og ikke kan bevises. Aksiomer er der ved starten av

Bilde 3 Hvem sier hva?

<http://www.danieljoachim.org/2014/03/refleksjoner-rundt-bevisbyrden-til-en-ateist/>

vitenskapen. Om forskere utelukker forklaringer som ikke er kvantitative, eller fordi en ikke ser hvordan noe ikke-fysisk kan frambringe noe fysisk/biologisk, -så bedriver de ikke vitenskap, men filosofi. For å forsvare scientisme, må en bygge på aksiomer som ikke lar seg bevise naturvitenskaplig. Dermed bryter en med det en prøver å forsvare⁶.

Dette gir oss anledning til å se på et par kosmologiske gudsargument. Et kosmologisk gudsargument, er en argumentasjonsrekke som forsøker å bevise at det må finnes en ubetinget årsak til universet, altså en form for Gud eller første-beveger⁷. Vi velger de tre første fra Thomas Aquinas(1225-1274) fem 'veier' å demonstrere Guds eksistens på:⁸

- i) Siden noe fysisk er i bevegelse, må det være en første grunnleggende/primær beveger som er ubeveget av alt annet, siden 'en uendelig følge av avhengigheter ikke er mulig å realisere' (=A).
- ii) Siden noen fysiske begivenheter har en bevirkende årsak, må det av grunn A være en første årsak.

⁴ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.46

⁵ http://fritanke.no/index.php?page=vis_nyhet&NyhetID=8979

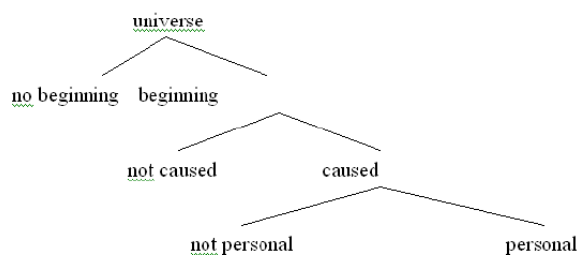
⁶ Fra: <http://haraldhaug.wordpress.com/category/ateisme/>

⁷ http://no.wikipedia.org/wiki/Det_kosmologiske_gudsbevis

⁸ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.47

iii) Siden noe er fysisk avhengig av noe annet enn seg selv, må det av grunn A eksistere noe som ikke er avhengig av noe annet enn seg selv.

Dette argumentet vil motbevise påstander som: 'Universet som sådan, er foreløpig siste ledd i en uendelig lang årsakskjede/sykluser. Fordi en uendelig 'årsaks-rekkefølge' vil aldri 'nå fram':

Bilde 4 Alternativer for universets opprinnelse
<https://bible.org/seriespage/rationality-christian-worldview>

Begrunnelse for A: Vi må gå ut fra at det fysiske er en rekke endringer, for om det ikke var det så ville alt vært konstant (uforanderlig). Hvis universet hadde som forhistorie en uendelig følge av bevegelser, så ville det aldri kommet fram dit vi er nå. Om noe har en forutgående årsak, er det ikke en uendelig følge (i matematisk forstand). I matematikken er også en brøkdel av noe uendelig nettopp uendelig. Om universet først var konstant og så startet å bevege seg, hva var årsak til første bevegelse? Det ubetingede må nødvendigvis ha et enormt stort potensiale, for å frambringe alt annet. Det kan ikke være noen motsetning mellom det ubetingede opphav, og det betingede som følger av det. For at det ubetingede skal ha nødvendig potensiale, kan det ikke være noe som begrenser det utover interne begrensninger i dets eget indre. I så fall ville noe annet hatt avgjørende makt over verden. Det ubetingede er altså selveksisterende, altomfattende, en skapende makt og evt. nødvendig opprettholder av alt annet⁹.

Begrensninger hos mennesket og naturvitenskapen

Den menneskelige faktor i vitenskapen spiller en viktig rolle, også på det psykologiske plan. En av de største og vanligste feilkilder en kjenner, er såkalt 'bekreftelses avvik'/confirmation bias¹⁰. En favoriserer meninger en tenderer til å være enige

Logic is built upon four foundational laws:

1. Law of non-contradiction – something cannot be "A" and "non-A" at the same time and in the same sense.
2. Law of the excluded middle – something is either "A" or "non-A".
3. Law of identity – "A" is really "A".
4. Law of rational inference – e.g. All men are mortal, John is a man, therefore John is mortal.

© Confident Christians – www.confidentchristians.org

Bilde 5 Logikkens lover <http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

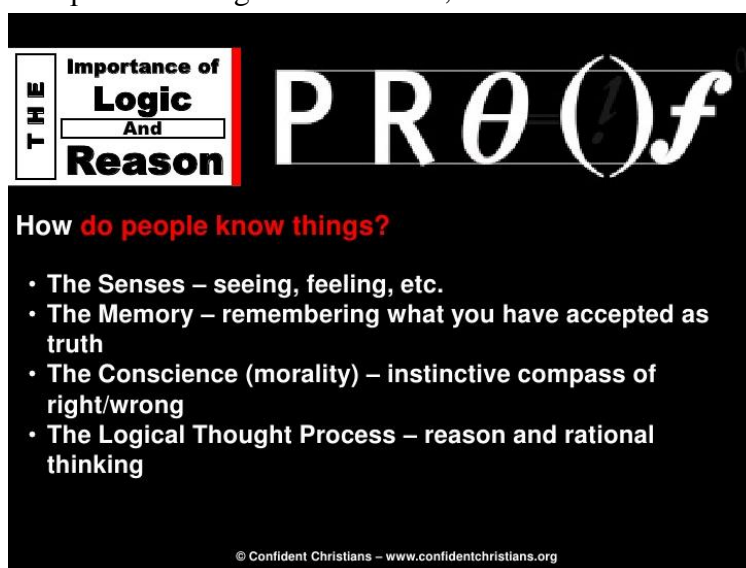
⁹ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.51-52

¹⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/Confirmation_bias

i. Om en mener A er sann, kan ikke samtidig ikke-A være det (kontradiksjonsprinsippet¹¹). Selv om vitenskap i prinsippet skulle være åpen for stadig nye perspektiver, aldri absolutt eller endegyldig, er det mye 'friksjon' i det menneskelige element til stede. I lang tid har et framherskende paradigme, -det grunnmønster en i en gitt tid går ut ifra, vært at naturvitenskapen er begrenset til fysiske årsaker. Men igjen kan det ikke begrunnes naturvitenskapelig å utelukke en skaper. Når vitenskapen har et a-teistisk utgangspunkt, blir i praktisk konsekvens academia en ateistisk sfære¹².

Svære områder av virkeligheten faller utenom naturvitenskapens område. Det er ikke råd å begrunne f.eks. menneskeverd, moral, verdier/mening eller løse problemet med menneskets selvskhet ut fra naturvitenskapens forutsetninger. Om en går ut fra at alt naturvitenskapen kan forklare, faller utenfor Guds domene og v.v., gjør man en tankefeil. Om en tenker at bare det som ikke er forklarlig ut fra empiriske målinger, kan ha metafysisk bakgrunn, ser en bl.a. bort fra følgende¹³:

Sann vitenskapelighet er på jakt etter sannhet om virkeligheten. Den dypeste virkelighet, om en slik finnes, må være én. Om det skulle være flere, ville de kunne være i motstrid med hverandre. I så fall måtte det etableres 'vikeplikt'-ordninger mellom dem, om hvem som er mest grunnleggende. For å vurdere en teori, benyttes begrepet koherens som har tre aspekter knyttet til seg: konsistens/'motsigelsefrihet', sammenknytning/virkelighetsnærhet og omfang. En teori må være konsistent, og ha så gode forbindelser til virkeligheten som mulig, i tillegg til å dekke mest mulig av den. Av flere alternative teorier, må en forholde seg til den beste av eksisterende til enhver tid.¹⁴

Bilde 6 Grunnlag for kunnskap

<http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-2-do-reason-and-religion-mix#>

Erfaringer fra naturvitenskapens resultater, viser at det kan være rett å bygge på den på dens

¹¹ <http://www.lederkilden.no/oppslag/ordliste/kontradiksjonsprinsippet>

¹² (2) 'Kristen med god grunn'; Stefan Gustavsson; Luther forlag, 1999; 165

¹³ (2) 'Kristen med god grunn'; Stefan Gustavsson; Luther forlag, 1999; 163

¹⁴ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.32

‘hjemmebane’. Kristen tro kan integrere detaljkunnskap fra naturvitenskapen i et meningsfylt helhetsbilde som gir basis for verdier. For å dekke alt, må vitenskap ha noe å si om det mennesker opplever som virkelig. Den må kunne si noe om verdier, om sannhet, identitet og mening. Om en mener at verdier, sannhet, identitet etc. er relative, må det i det minste begrunnes skikkelig¹⁵. Et hovedskille er hvorvidt det er et personlig eller upersonlig opphav. Vestlig ateisme og østlig mystikk forenes i synet at det er et upersonlig opphav. De skilles i hvorvidt dette upersonlige opphavet har noe metafysisk over seg. Har det alltid eksistert? Som et naturalistisk, upersonlig alternativ vil vi holde på et kvantemekanisk felt¹⁶ som det beste alternativ.

Kunnskap om universet behøver ikke bety mindre plass for Gud, men heller at en får mer kunnskap om Guds tanker. Det lukkede univers sitt paradigme, er ikke metafysisk-nøytralt, og for å ivareta åpenhet og nøytral søking etter sannhet, må en være villig til å revurdere utgangspunkt. Med naturvitenskapens metodevalg i form av eksperimenter og målbarhet, kan en ikke uten videre gå tilbake i tid og uttale seg, som om alt er som nå. En forutsetning om slik ‘likeformet’ oppførsel, bygger på naturalistisk filosofi, ikke på vitenskap. En åpning for det ukjente har vist seg ikke å være så dumt tidligere¹⁷. Det at det er mulig, å forstå universet rasjonelt, vil teister grunne i Guds rasjonalitet. Når det kommer til opphav, endres metodetypen fra naturvitenskapelig i retning av historisk vitenskap¹⁸.

Det eneste som en meningsfylt kan si har eksistert fra evighet, er noe uforanderlig. Da får en problemet med at det finnes flust av endringer

og bevegelser i dag. Hvordan kom de i gang? Det lar seg kun

forklare om det fins et evig, uforanderlig opphav som også har en foranderlig side. En slik forestilling passer godt med hvordan en tenker seg Gud. F.eks filosof Keith Ward benytter på

God Exist?

Start the stopwatch...here we go.

1. I exist.
2. If I exist, then something must have always existed, because something doesn't come from nothing.
3. So we have 2 choices: An impersonal eternity (the universe) or a personal eternity (God).
4. Science has disproven the concept of an eternal universe.
5. Therefore, God exists.

© Confident Christians – www.confidentchristians.org

Bilde 7 Universet er ikke evig, men Gud er

<http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

¹⁵ F.eks er ‘alt er relativt’ en absolutt påstand

¹⁶ <http://no.wikipedia.org/wiki/Standardmodellen>

¹⁷ Sml. endring i forutsetninger fra Newtons klassiske fysikk via generell relativitetsteori til kvantemekanikk.

¹⁸ (2) ‘Kristen med god grunn’; Stefan Gustavsson; Luther forlag, 1999; s166

denne måte Hegels tanker om at det sant uendelige også må omslutte det endelige, ellers ville det ikke være uendelig¹⁹. De siste hundre år, etter at Big-Bang teorien²⁰ ble anerkjent, har det ikke vært så mye strid om at universet har en begynnelse. Big-Bang representerer starten på tid og rom, i vårt univers. Vi skal se på et kosmologisk argument som har som grunnlag at verden har en begynnelse.

Kalamargumentet²¹

Vi skal se på det såkalte Kalam-argumentet, som opprinnelig kom fra naturfilosofen Johannes Philoponus, som argumenterte mot den Aristoteliske oppfatning at universet var evig i Alexandria på 500-tallet. Den såkalte Steady-State modellen²² holdt seg til innpå 1970-tallet, Det var først da Big-Bang fikk sitt gjennombrudd at Johannes sitt argument fikk vind i seilene igjen. Innholdet i Kalam-argumentet²³ går på at alt som har en begynnelse, må ha et opphav utenfor seg selv:

1. Alt som begynner å eksistere har en årsak, utenfor seg selv.
2. Universet begynte å eksistere
3. Derfor har universet en årsak utenfor seg selv. (Og denne årsaken må ha egenskaper vi forbinder med Gud).

Logisk kan argumentet oppføres som: 1. Alle F er G. 2. a er F. 3. a er G. Logisk sett er argumentet gyldig, dersom premissene er gyldige.

Det er premiss 1, som det er

vanskelig å føre fullstendig bevis for. Motsatsen vil være at noe kan

komme av ingenting. Premiss 1 har i praksis blitt bekreftet mange ganger, samt at det fungerer

Does God Exist?

4. Science has disproven the concept of an eternal universe.

The fact is: The Universe had a beginning.

- Everything that has a beginning has a cause
- The universe had a beginning
- Therefore, the universe had a cause

"Philosophically, the notion of a beginning of the present order of Nature is repugnant...I should like to find a genuine loophole." – Sir Arthur Eddington

© Confident Christians – www.confidentchristians.org

Bilde 8 Universet har en årsak

<http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

¹⁹ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.61

²⁰ http://no.wikipedia.org/wiki/Big_Bang

²¹ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s.53-63

²² <http://www.universeadventure.org/fundamentals/popups/model-dtrh-steadystate.htm>

²³ http://no.wikipedia.org/wiki/Det_kosmologiske_gudsbevis

som premiss i all vitenskap. Om en ser naturvitenskapelig på problemet med at noe oppstår av intet, så ville det medføre at energi kunne komme fra intet. Det er mot grunnprinsippet om at i et lukket univers er energimengden konstant. Den går bare over i andre former for energi. Noe som ikke finnes, kan heller ikke transformeres over til andre tilstander. Det ville være å tilregne den tomme mengde $\{\emptyset\}$ et enormt potensiale. Det strir mot både vitenskap og logikk.

Noen kritikere bestrider likevel premiss 1. Siden det er vanskelig å motbevise at noe kan bli til av intet, velger vi for ordens skyld å gå ut fra en moderert utgave av premiss 1 i Kalam-argumentet: 1. *Det er meget plausibelt at alt som begynner å eksistere har en årsak, utenfor seg selv.* I ledd 3 i Kalam-argumentet, er det ikke som fysisk årsak vi anfører Gud. Om Gud eksisterer, er det en som står utenom og over alt det fysiske. Vi velger dermed å bruke betegnelsen opphav om Gud, siden årsak ofte forbindes med fysiske årsaker. Kritikere av argumentet vil gjerne likevel anvende dette mot Gud, og hevde at det må gjelde det samme for ham som for universet. En får i så fall den velkjente problemstillingen: 'hvem skapte Gud'?

Her må vi anføre at om Gud, eksisterer er han evig og uskapt. At Gud *begynte* å eksistere, kan verken teologi, filosofi eller naturvitenskap begrunne²⁴. Om han kan være til stede i rom og tid, er han i utgangspunktet transcendent (utenfor dette). Vi har nådd fram til den dypeste forklaring, som ikke kan forklares. Og det gjelder for alle forklaringer at de har et slikt dypeste nivå (forutsetning/aksiom), som må begrunnes i tro. Det interessante er hvilken teori som best oppfyller koherenskriteriene.

THE Importance of Logic And Reason

What should you do when you no longer believe ... in anything?

Why should people believe what they believe?

Philosophical Approach – To ascertain facts or truth and the causes of things.

Something is worth believing if it is...

- Rational
- Supported by evidence
- The best reason for explaining the gathered data

"True religion and true philosophy must arrive at the same principle"
- S. S. Smith

© Confident Christians – www.confidentchristians.org

Bilde 9 Koherens-kriterium <http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-2-do-reason-and-religion-mix>

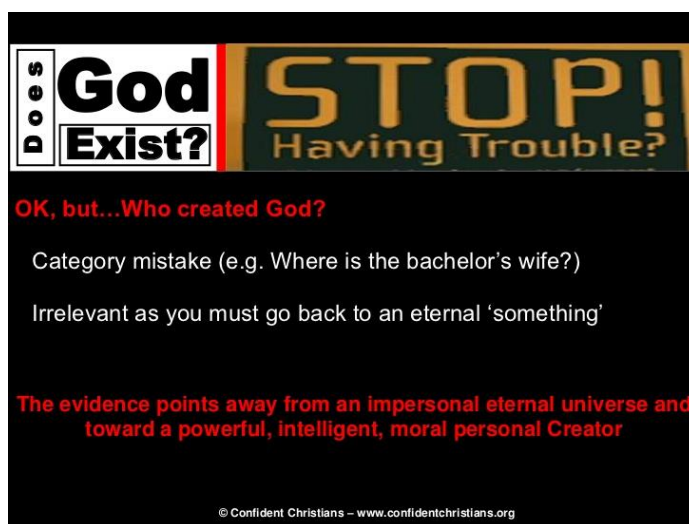
²⁴ fra (1) Davidsen, Sjøvik: Eksisterer Gud?; Cappelen/Damm (2013), s.240⁰.

Universet kan spores 13,7 milliarder år tilbake, til den minst målbare tidsenhet, såkalt Planck-tid²⁵, før starten (Big-Bang). Ekspansjonen skjedde i en singularitet, antagelig via et kvantevakuum, som er grunntilstanden i et kvante-mekanisk felt²⁶. En inflatorisk modell for universets utvidelse, peker også tilbake til en begynnelse. En kan måle avstander og hastigheter til planetene via Doppler-effekten²⁷: Lysspekter forskyver seg mot rødt, når ting fjerner seg²⁸. Termodynamikkens 2.hovedsetning²⁹ fra slutten av 1800-tallet sier at: «Graden av uorden(entropi) i et lukket system alltid vil øke», alt blir ødelagt/brytes ned. Energi-mengden avtar ettersom universets klokke går. Skulle universet vært evig, måtte energimengden ha vært uendelig i utgangspunktet, noe som er umulig.

Personlig eller upersonlig opprinnelse³⁰

Er den dypeste virkeligheten personlig eller upersonlig? Med personlig menes her noe (en bevissthet) som har kunnskap, vilje og evne til å omsette denne til noe reelt. Om det skulle være en upersonlig årsak, menes her et kvantemekanisk felt³¹. Siden universet har begynt å eksistere, har vi sett at det må ha et opphav, utenom seg selv (Kalam-argumentet). Noe må eksistere i kraft av seg selv, dermed må det være selvforklarende. Siden dette er opphavet til alt annet, må det være altomfattende. Det har ingen begrensninger utenfra, bare evt. innenfra. Det kan bare eksistere én slik størrelse.

Begrensningene innenfra avhenger av om det er personlig eller ikke. Om det er en personlig opprinnelse, noe å la et vestlig Gudsbilde, kan det være snakk om begrensninger i form av 'godhet, rettferd, verdier' etc. Om det er et upersonlig kvantefelt, kan det være begrensninger i form av dets struktur, som gjør at alt det kan er å framstille

Bilde 10 Kategori feil <http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

²⁵ 10⁻⁴³ sek

²⁶ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud?; Cappelen/Damm (2013), s.239.

²⁷ <http://naturfag1stb.wikispaces.com/Dopplereffekten>

²⁸ Omhandlet i bl.a.: <http://lillesandfrikirke.no/temaer/Universets%20opprinnelse.htm>

²⁹ http://no.wikipedia.org/wiki/Termodynamikkens_andre_hovedsetning

³⁰ Eksisterer Gud: Davidsen/Søvik; Cappelen/Damm; Kap 8, s161-171.

³¹ <http://no.wikipedia.org/wiki/Standardmodellen>

masse og lover for naturen i vårt univers. Om det hadde mulighet til å gjøre alt mulig, ville det være personlig og fritt. Da ville vi nærme oss begrepet Gud. Ateister og kristne har altså en forestilling om et dypeste opphav/årsak felles. Det de er uenig om dypest sett, er om denne er personlig eller upersonlig³².

Vi vil vurdere spørsmålet om personlig/upersonlig opphav i lys av noen fakta om verden, og se hva som passer best til disse:

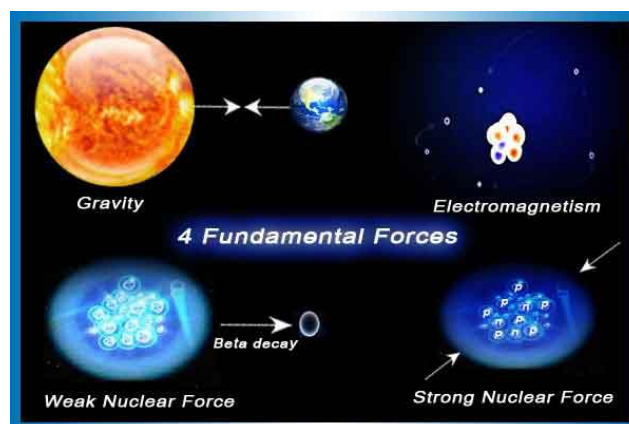
Drøfting av opphav i lys av eksistens³³

i) Eksistensen av kvalitativ bevissthet

Om en skal se på den dypeste bevissthet, kan det være lurt å ta utgangspunkt i noe vi (tross alt) kjenner bedre, vår egen bevissthet. Den kan defineres som: 'det er som noe for noen' å ha en slik bevissthet³⁴. De fleste av oss benytter stadig kvalitativ bevissthet. Om en skal forklare det naturalistisk, virker det merkelig at små elementærpartikler som dunker i hverandre, kan gi opphav til kommunikasjon om en felles følt virkelighet. Dersom det er et personlig opphav til universet og menneskene, passer det godt at han skaper noen med bevissthet, som gir en opplevelsen av musikk, refleksjon og alt annet bevisst. Naturalister hevder at bevissthet er noe rent fysisk. Men på ett eller annet tidspunkt er det frambragt en **personlig** følt bevissthet hos mennesker. Kunne ikke den dypeste årsak fra starten gjort det samme hos seg selv? Det kunne i så fall gjort den til en *personlig* dypeste årsak. Da nærmer vi oss Guds eksistens..

ii) Eksistensen av naturlover

Naturlovene synes å være upersonlige krefter, som virker uten at vi nødvendigvis kan skjønne dem. Men det innebærer ikke nødvendigvis at de må ha et upersonlig opphav. Om en tenker seg et upersonlig opphav, f.eks. et kvantemekanisk felt, så ville naturlovene virke inn også på det, f.eks. via elektromagnetisme. De blir avhengig av hverandre. Men når en ser

Bilde 11 4 Fundamentale krefter Fra:

<http://www.mundos-fantasticos.com/en/laws-and-phenomena/fundamental-laws/>

³² Eksisterer Gud: Davidsen/Søvik; Cappelen/Damm; Kap 8, s163^o

³³ Eksisterer Gud: Davidsen/Søvik; Cappelen/Damm; Kap 8, s58-63

³⁴ Eksisterer Gud: Davidsen/Søvik; Cappelen/Damm; Kap 8, s114^o

etter én dypeste årsak i universet, som alt annet avhenger av, så kan ikke den avhenge av noe annet igjen. Da vil den ikke forklare alt. For en personlig skaper, som er interessert i sine skapninger, ville det passe greit med forutsigelige naturlover. At naturlovene skulle være det primære, som har frembragt universet, trigger bare spørsmål om hvor de kommer fra. Om noen hevder at 'naturlovene forklarer alt', hevdes her at de har ingen iboende *skapende* kraft. De er mer sammenhenger i naturen, som menneskene merkelig nok kan formulere matematisk og forutse virkninger av.

iii) Eksistensen av en begynnelse

Tilhengerne av en upersonlig begynnelse, fikk det vanskeligere når det ble oppdaget gode grunner for at universet har en begynnelse. Hvis det finnes et evig fysisk opphav, hvorfor er ikke effekten like evig som opphavet? Eller hvorfor har ikke universet eksistert fra evighet, med like stor grad av nødvendighet som den fysiske årsaken? Om det er et personlig opphav, så kan dette ut fra sin frie og personlige natur bestemme hva det ønsker i enhver situasjon.

iv) Eksistensen av noe ikke-nødvendig

Dersom noe nødvendig har frembragt noe ikke-nødvendig, må det ikke være fordi det ønsket det? Altså at det har en bevissthet og fri vilje. I så fall blir det noe metafysisk nødvendig bak opphavet. Den 'naturlige' forklaringen er at noe *fysisk* 'nødvendig' frambringer noe like nødvendig som seg selv.

v) Eksistensen av en overveldende makt og iverksettelses-evne

Om verden skulle vise seg enklere i grunntrekkene enn den virker i dag, har den likevel enorme muligheter knyttet til seg. Det kan begrunnes i at vi har et lovmessig univers, som stabilt holder verden oppe. Desto større makt, desto sterkere

peker det i retning av et personlig vesen med en fri vilje. Dette vesen må ha noe bortimot en allmakt og allvitenskap, samt evne til gode valg for sine skapninger. Det at så mye kompleksitet og detaljrikt samtidig begynner å eksistere, må skyldes en bakenforliggende

"A CODE SYSTEM IS ALWAYS THE RESULT OF A MENTAL PROCESS (IT REQUIRES AN INTELLIGENT ORIGIN OR INVENTOR). IT SHOULD BE EMPHASIZED THAT MATTER AS SUCH IS UNABLE TO GENERATE ANY CODE. ALL EXPERIENCES INDICATE THAT A THINKING BEING VOLUNTARILY EXERCISING HIS OWN FREE WILL, COGNITION, AND CREATIVITY, IS REQUIRED. THERE IS NO KNOWN LAW OF NATURE NO KNOWN PROCESS AND NO KNOWN SEQUENCE OF EVENTS WHICH CAN CAUSE INFORMATION TO ORIGINATE BY ITSELF IN MATTER"

(IN THE BEGINNING WAS INFORMATION
P.64, 67, 79 & 107)

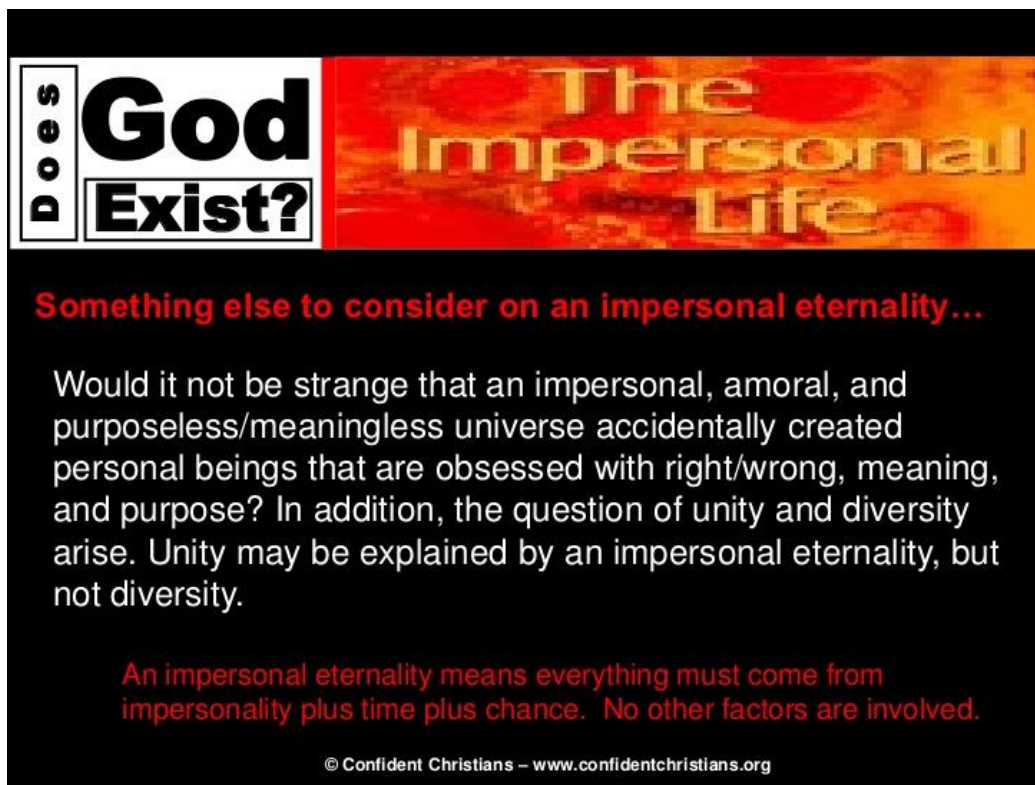
Bilde 12 Mind before matter

<http://www.answersingenesis.org/articles/itbwi>

bevissthet. Det er eneste årsak vi kjenner innen det fysiske, bakom kompleks, spesifikk informasjon.

vi) Eksistens av en verden med fellesskap av individer

Hvis den dypeste virkelighet er personlig, er det ikke overraskende at den ville dele fellesskap med sine skapninger. Det er ingenting i det vi i dag vet om kvantemekaniske felt, som får oss til å tro at det ut fra lovmessighet, skulle danne vesener med bevissthet som kan ha fellesskap med hverandre.

Bilde 13 Upersonlig opphav for personer?

<http://www.slideshare.net/schumacr/six-steps-step-3a-30-second-proof-for-god>

vii) Eksistensen av vår kjente verden –i tre dimensjoner

Et kvantemekanisk felt er en rar konstruksjon, som går langt utover de dimensjoner vi har i vår kjente verden. Antall dimensjoner varierer litt avhengig av om en regner partiklene eller feltene som den dypeste virkelighet. Også her skjer det noe innen forskning³⁵. Men det virker som elementærpartikler kjennetegnes ved at de plutselig dukker opp, og så forsvinner igjen. De synes ikke å ha en stabilitet som trengs for at de kan være opphav til alt annet.

viii) Eksistens av endring/bevegelse

Siden universet er i endring, må det underliggende opphav også ha en foranderlig side, for å kunne bli årsak til endring. Er det mulig å forestille seg at **noe fysisk** kan ha eksistert fra

³⁵ <http://simple.wikipedia.org/wiki/M-theory>

evighet, med både en uforanderlig og foranderlig side? Det måtte være at det fra evighet fantes en indeterministisk lov, som ikke førte til annet enn at det en gang oppstår bevegelse, uten annen grunn enn denne loven. Men om den fantes fra evighet, ville det være naturlig å tenke at en fikk en ny uendelig følge med hendelser, noe vi har gjendrevet.

Det beste svaret får vi ved å tenke oss at det er ved en fri viljes-handling, en slik bevegelse er satt i gang. En Gud kan ha hatt en evig intensjon om å skape verden, men ha ventet til for ca. 13,7 milliarder år siden med å gjøre det, f.eks. p.g.a. skiftende fysiske forhold. Om det hadde vært en evig uforanderlig fysisk årsak som forårsaket bevegelse, hadde gjerne bevegelsen vært like evig.

Summert opp gir disse 8 punktene til sammen, et bedre grunnlag for å satse på et personlig enn et upersonlig opphav. Noen vil nok anføre at et upersonlig opphav er 'enkler' på det vis at det ikke medfører noe metafysisk. Men også kvantemekaniske felt er noe helt ulikt alt annet fysisk vi kjenner til. Samt altså at det er mye annet som ikke forklares ved det. Filosofisk kan en si at

Bilde 14 Da sa Gud: 'det bli lys'

<http://www.motifake.com/theory-life-time-joke-creation-big-bang-god-darwin-demotivational-posters-74600.html>

de kan skjernes ved om de har mye makt og lite selvbegrensning, eller om de har litt mindre makt og mer selvbegrensning. En allmechtig, personlig Gud begrenses kun ut fra sitt eget vesen, sin egen godhet, rettferd og hellighet. En kan føye til at intet vesen, personlig eller upersonlig, kan gjøre noe som ikke er mulig å gjøre logisk, f.eks. skape en sirkelrund firkant. Det er fordi mengden av slike elementer er den tomme mengden.

Så kan det anføres at en ikke kjenner til at noe fysisk kan komme av noe ikke-fysisk. Dermed kan det ikke ha skjedd, tenker noen, og bruker som premiss det som skulle undersøkes. En hevder at noen slik evig tanke/bevissthet til å sette i gang bevegelse/endringer ikke kan finnes **utenfor** det fysiske, fordi en ikke kjenner til at det finnes noe slikt **innenfor** det fysiske. Det forutsetter da bl.a. at vår bevissthet kun skyldes fysiologiske årsaker, slik naturalister³⁶

³⁶ <http://snl.no/naturalisme/filosofi>

hevder. For dem er at alt som eksisterer elementærpartikler, som svirrer rundt. I så fall er det rart om noen kan gjøre noen allmenngyldige vurderinger om verden omkring oss³⁷.

Siden noe fysisk har begynt å eksistere, må dette fysiske ha sitt opphav i noe utenom seg selv. Det gjelder om det mot formodning skulle eksistere flere univers ('multivers'). Det eneste ikke-fysiske vi kjenner, som kan være mulig årsak, er en bevisst tanke. Denne bevisstheten må være av evig natur, og ha en uforanderlig side. Ellers kunne den følges i et endelig antall trinn bakover, for å ende opp i løse lufta. Endelig må det være noe med en fri vilje, som ikke er betinget i noe utenfor seg selv. Dessuten må den ha stor makt og evne til å skape alt det fysiske, univers og liv. Vi kan bevege oss fra faktiske begivenheter i universet, i retning av en bevissthet med stor makt og kraft. For å være opphav til det personlige, må det være en personlig bevissthet bakom universet. Ellers ville ikke årsaken ha kapasitet til å forklare virkningen³⁸.

Om det fortsatt hevdes at noe upersonlig står bak universet, må en se på hvordan universet er 'skrudd sammen'.

A Universe "Finely-Tuned" for Carbon-based Life

- + Expansion Rate of Early Universe "just right"
 - Too fast and stars not able to be formed
 - Too slow and collapse back... big "crunch"
- + Strength of Weak Nuclear Forces "just right"
 - Right ratio of protons and neutrons (so that could get protons + neutrons form helium as star fuel)
- + Strength of Strong Nuclear forces "just right"
 - Helium burning slow enough so that elements could be formed
- + Gravity and Electrical Forces balanced "just right"
- + Nuclear Resonances... Enough Carbon, not too Much Oxygen
- + Particle Masses "just right"
 - Neutron versus proton, proton versus electron

³⁷ fra (1) Davidsen, Sjøvik: Eksisterer Gud? Designargumenter; Cappelen/Damm, 2013, s85-86

³⁸ fra (1) Davidsen, Sjøvik: Eksisterer Gud? Designargumenter; Cappelen/Damm, 2013, s86

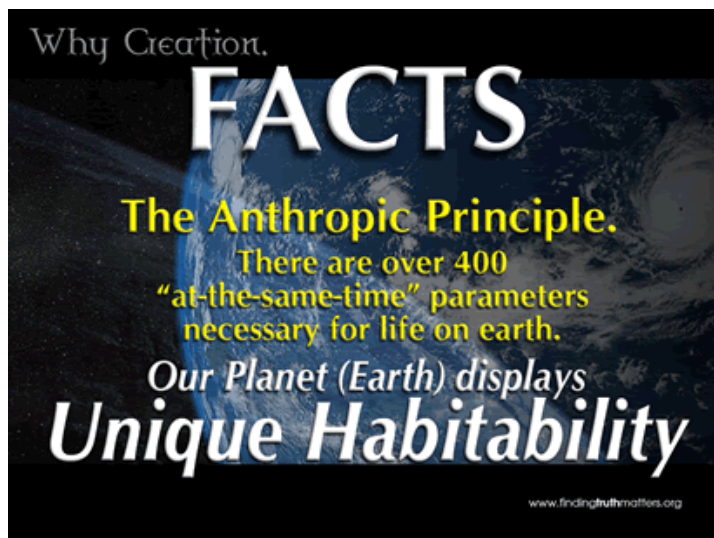
Fininnstillingsargumentet³⁹

Fininnstillingsargumentet er ikke et vanlig design-argument. På generell basis påpeker det at hadde verdiene på fysiske naturkonstanter, initialbetingelser under Big-Bang, eller naturlovene vært bare litt annerledes⁴⁰, så hadde det ikke eksistert verken univers, materie, fysikk, kjemi, liv eller biologi..

Eksempler som viser fininnstilling⁴¹:

i) Stabiliteten av naturlover over milliarder av år.

Det er svært usannsynlig at tilfeldig skiftende naturprosesser kan tillate stabile, replikerende og rasjonelle individer. Det mest sannsynlige er at det ville vært en kaostilstand, der det ikke fantes levelige kår for noen individer.

Bilde 15 Liten sjanse for tilfeldig liv

<http://www.findingtruthmatters.org/articles/whycreation/>

ii) Eksistens av gravitasjon: Uten den ville ingenting hengt sammen. Hadde den vært for stor, ville all materie vært samlet i en 'klump', om den var for liten ville ikke materie eksistere.

iii) Den sterke kjernekraften (E) er betegnelsen på den fundamentalkraften som binder sammen kvarkene inni atomene. Det er den langt sterkeste fundamentalkraften, og på avstander innen f.eks. et proton er den typisk 60 ganger sterkere enn elektromagnetisme. I forhold til tyngdekraften er den ca. 10.000 ganger sterkere inni atomer. $E=0,007^{42}$, som tilsvarer andelen av en hydrogenkjernes masse som endres til energi når den forbrenner. Om den var for svak (eks: 0,006) ville bare hydrogenatomer eksistere. Var den for sterk (eks. 0,008) ville alt hydrogen smelte sammen, og muligheten for liv slik

³⁹ Fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s72-80 og s.244

⁴⁰ Fra artikkel av professor emeritus Ingolf Kanestrøm (publisert i Norge i dag; Extrabilag i samarbeid med Origo; 2009 også publisert via <http://lillesandfrikirke.no/temaer/Finjusterte%20naturkonstanter.htm>

⁴¹ Eks. siteres fra (1) Eksisterer Gud, s73-74

⁴² sitert etter Eksisterer Gud? Cappelen/Damm 2013:244

vi kjenner det være borte. Vekten 0,007 er akkurat passe tung, for at livets kjemi skal være mulig⁴³.

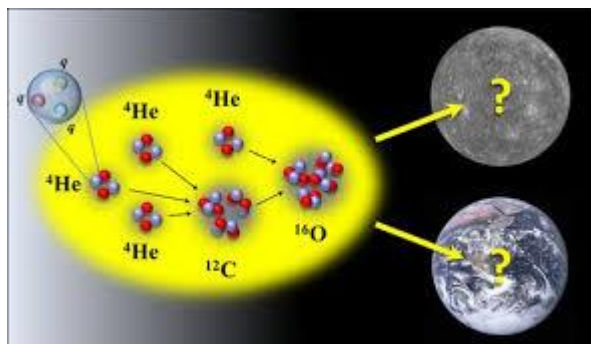
2. Fysiske størrelser

Størrelsen på konstanter som gravitasjonskraft, kosmologisk konstant, energitettheten til materiale vitner om nøye fininnstilling. Protonvekten kunne ikke avvekke mer enn 0,1%, ellers ville ikke ha eksistert hydrogen. Protonstabiliteten (forhold mellom antall nøytroner og protoner), kunne bare vært marginalt annerledes. Ellers ville ikke liv kunne eksistere. Stephen Weinberg fant ut at hadde initialverdien av den kosmologiske konstant (10^{-120}) vært en tier-faktor eller to annerledes ved Big-Bang⁴⁴, ville verken galakser, stjerner eller planeter kunne dannes.

Sannsynligheten for at vårt univers skulle oppstå ved en tilfeldighet ved så gunstige initialbetingelser som ved Big Bang er helt illusorisk: Ved universets opphav var det minst 100 slike usannsynlige hendelser. Sannsynligheten for at de skulle inntreffe samtidig er $\frac{1}{(10^{1230})}$ ⁴⁵. Til sammenlikning er antall kjente elementærpartikler i universet: 10^{85} .

Hva slags univers kunne vi forvente om det eksisterer en Gud? Om Gud eksisterer, er det ikke da svært sannsynlig at minst et univers ville eksistere? Det gjelder siden Gud både er i stand til å skape det, og ville ha grunner for å gjøre det. Det ville også være sannsynlig at et slikt univers oppførte seg lovmessig og var mulig å utforske for rasjonelle vesener.

Omvendt: Om Gud ikke eksisterte, ville det knapt være noen grunn til at noe univers eksisterte, eller at noe i nærheten av naturlover eksisterer. Det er ikke slik at hva som helst

Bilde 16 Marginalt finstemt resonans

<http://www.findingtruthmatters.org/articles/whycreation/>

⁴³ Richard Dawkins, Gud: En vrangforestilling; Oslo: Monstro, 2007; s142-143

⁴⁴ fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s244n.

⁴⁵ Roger Penrose, The Road to Reality: A complete Guide to the Laws of the Universe (London: Johathan Cape, 2004), s.762-765

kunne skjedd, bare det var tid nok. En tilstand av kaos, evt. statisk tilstand der intet skjedde i evighet, ville vært mye mer sannsynlig⁴⁶.

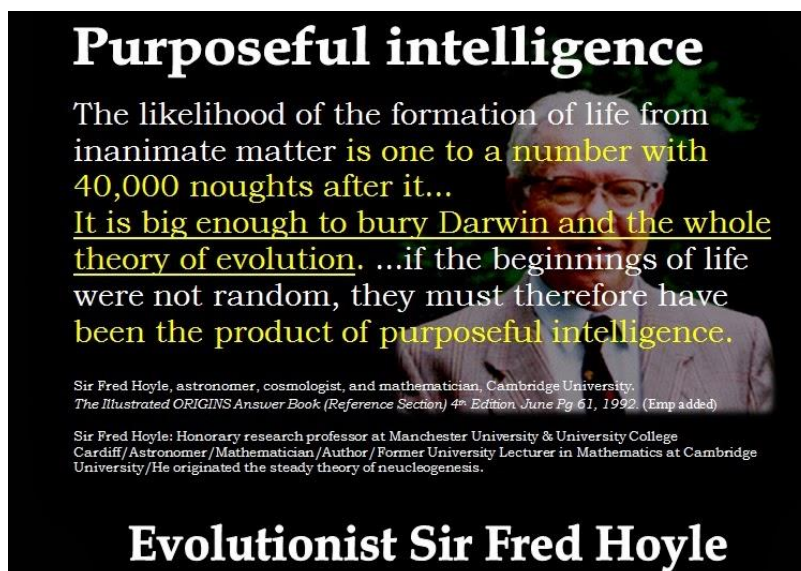
Innvendinger mot fininnstillingsargumentet:

Vi vil begrense oss til én innvending mot fininnstillingsprinsippet:

i) Vårt univers er faktisk ikke så livsvennlig

Om det finnes en allmektig skaper, kunne han ha laget et univers som var perfekt for liv, overalt. I vårt univers er det kun på jorda, og knapt nok overalt der heller, hvor høyerestående liv er mulig å opprettholde. I et perfekt univers, kunne det flommet med liv overalt på alle planeter. Det at det kun er én planet (jorda) hvor liv er mulig, gjør det mindre sannsynlig at en allmektig Gud finnes⁴⁷.

Det er to ulike spørsmål om universet er fininnstilt eller optimalt innstilt for liv. Et tenkt optimalt univers, ville ikke lenger vært vårt univers. Dermed ville antagelig ikke vi kunne eksistere i det universet. Dermed blir spørsmålet hvorfor Gud ikke kunne skapt en lavrisiko-

Bilde 17 Godt nok innstilt for liv

<http://godcreationandthecosmos.blogspot.no/p/quotes.html>

verden, der alt liv fungerte optimalt -uten vansker. Dette universet er en høyrisiko-verden i så måte. Dette henger sammen med det ondes problem⁴⁸. Gud valgte å skape individer med en fri vilje, som kunne tenkes å benytte den til å fjerne seg fra de perfekte livskår som opprinnelig fantes.⁴⁹

⁴⁶ Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s86

⁴⁷ Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? Designargumenter; Cappelen/Damm, 2013, s79

⁴⁸ <http://www.forskning.no/artikler/2010/mars/244134>

⁴⁹ Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? Det ondes problem; Cappelen/Damm, 2013, s191.

Hva forklarer fininnstilling best ⁵⁰?

Når det er så liten sannsynlighet for at ett levelig univers skal oppstå tilfeldig, ca. 10^{-1230} prøver noen å bøte på dette med å postulere eksistensen av flere samtidige univers (multivers). Eneste alternativ til å henvise til en metafysisk årsak, er å inkludere vårt univers i en større mengde univers. Da er det i det minste tenkelig at ett av disse kunne få levelige forhold via naturlige årsaker og tilfeldigheter. Det finnes imidlertid ikke empirisk belegg for dette, og dette multiverset ville også hatt en begynnelse.

Det er det klart det øker sannsynligheten, om en kan regne med f.eks. **10⁵⁰⁰** univers, selv om sannsynligheten ikke vil være stor.. Men det er noen tankekors i veien her: i) for det første er dette ikke bekreftet på noe vis at slike parallelle 'multivers' eksisterer! ii) Selv om det skulle være flere feile-muligheter, måtte det likevel lykkes i ett slikt univers, og det er ikke noe mindre vanskelig å få til der, enn uten slike uavhengige 'multivers'. 'Multivers' synes som et unna-manøvreringsforsøk, ved å flytte problemet bakover eller prøve å 'drukne fisken'.

Sammenfatning⁵¹

Gitt at det eksisterer et univers, hva gir mest sammenheng (koherens)? Er det naturlig at et upersonlig kraftfelt ville danne noe som tilsvarer den verden vi ser omkring oss. Eksistensen av et univers, styrker sannsynligheten for Guds eksistens. Det gjelder i enda sterkere grad, når vi lever i et univers der liv er mulig. De foreliggende data er altså et velordnet og livsvennlig univers, både i mikro og makro-kosmos. Siden vi ser et univers omkring oss, som er så ufattelig finjustert og komplekst sammensatt at vi kan leve i det, må det gjelde at opphavet til dette universet hadde en oversikt og kontroll som virker helt ubegripelig.

⁵⁰ (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? Designargumenter; Cappelen/Damm, 2013, s85-86

⁵¹ Eksisterer Gud: Davidsen/Søvik; Cappelen/Damm; Kap 8, s86

Det blir fra vårt ståsted mest logisk å slutte at det dypeste opphav til virkeligheten, må være noe utenom naturen, siden det kan stadfestes så klart at det har vært en opprinnelse (Kalam-argumentet; sml.1.Mos.1:1). Universets fininnstilling bekrefter også muligheten for at det finnes en Gud.

Spørsmålet er i hvilken grad en kan akseptere **kvalitative** forklaringer. En helhetlig forklaring vil innbefatte så mange mulige typer data som mulig, og prøve knytte flest mulig forbindelser mellom dem. En

hypotese som sannsynliggjør de foreliggende data, er bedre enn en hypotese som ikke gjør det⁵². Det blir et valg med filosofiske konsekvenser, om en velger en forklaringsmodell

som ekskluderer mulige forklaringer.

Gud inngår ikke som forklaring i fysikken/biologien, men er et ikke- fysisk/biologisk grunnlag for at noe som helst kan eksistere. Om Gud er et mysterium, er han i stadig flere menneskers⁵³ bevissthet opphavet til verden og deres eksistens.

Bilde 18 Selv det enkleste er komplisert

<http://godcreationandthecosmos.blogspot.no/p/quotes.html>

⁵² Ward, Pascals' Fire, 18

⁵³ Eks. Stephen Weinberg; fra (1) Davidsen, Søvik: Eksisterer Gud? ; Cappelen/Damm (2013), s244n.

Bilde 19 En meldings-sekvens skrevet i kroppen <http://godcreationandthecosmos.blogspot.no/p/quotes.html>

Kilder (alfabetisk):

Referanse	Forfatter	Bok	Forlag-År	Kap/sider
1	Davidsen, Søvik	Eksisterer Gud?	Cappelen/Damm - 2013	s.47,51-52,53-63,s.72-84,s85-86,s.114, s161-171, s.191,s240 ^o , s244
2	Gustavsson, Stefan	Vitenskap og kristen tro	Luther-1999	Kap.11/s. s157-161;163-165,167
3	Lennox, John	Guds bødel	Origo forlag-2012	Kap. 4 Et designet univers, s.74-75.